

Quickscan soortenbescherming voor Kooilaan 4 te Harkstede

Toetsing in het kader van de Omgevingswet

**WAARDEN
BURG**
Ecology

**we
consult
nature.**

Quickscan soortenbescherming voor Kooilaan 4 te Harkstede

Toetsing in het kader van de Omgevingswet

Status uitgave: concept

Rapportnummer:	24-338
Projectnummer:	24-0446
Datum uitgave:	11 oktober 2024
Foto omslag:	
Projectleider:	
Tweede lezer:	
Opdrachtgever:	GEM Meerstad CV t.a.v. de crediteurenadministratie
Akkoord voor uitgave:	
Datum akkoord:	11-10-2024

Graag citeren als: van der Heide, J.H., P. Snoeken, A.R. Balk. 2024. Quickscan soortenbescherming voor Kooilaan 4 te Harkstede. Rapport 24-338. Waardenburg Ecology, Haren.

Trefwoorden: Omgevingswet, vleermuizen, huismus, steenmarter, kerkuil, steenuil, Meerstad

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / GEM Meerstad CV

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding en doel	8
1.2 Reikwijdte van het onderzoek	9
1.3 Wettelijk kader	9
1.4 Methodiek onderzoek	11
1.5 Disclaimer	11
2 Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteit	13
2.1 Beschrijving plangebied	13
2.2 Voorgenomen activiteit	14
3 Effecten op flora en fauna	15
3.1 Algemeen	15
3.2 Soortgroepen waarvoor het plangebied op voorhand geen betekenis heeft	15
3.3 Planten	15
3.4 Ongewervelden	16
3.5 Vissen	17
3.6 Amfibieën	18
3.7 Grondgebonden zoogdieren	19
3.8 Vleermuizen	21
3.9 Vogels	22
4 Conclusie en aanbevelingen	25
4.1 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit	25
4.2 Nader onderzoek	25
4.3 Maatregelen in het kader van vergunningsplichtige gevallen	26
4.4 Maatregelen in het kader van vergunningsvrije gevallen	26
4.5 Natuurkansen	26

5 Literatuur

28

Samenvatting

Omgevingswet onderdeel soortbescherming (rood: nader onderzoek en/of vergunning nodig, geel: maatregelen nodig, groen: geen gevolgen).

Soortgroep	Effecten (zijn er schadelijke gevolgen/?)	Aanvullend onderzoek om vast te stellen of sprake is van een schadelijke handeling	Maatregelen om schadelijke gevolgen te voorkomen of te beperken (Bal art. 11.27 lid 1a en 1b)	Vervolgstappen i.h.k.v. omgevingsvergunning
Vergunningsplichtige gevallen (schadelijke handelingen Bal 11.37, 11.46, 11.54) – maatregelen				
Planten	Geen	-	-	-
Ongewervelden	Mogelijk vernielen leefgebied ongewervelden (o.a. teunisbloempijlstaart). Ook kunnen hierbij ongewervelden gedood worden (Bal art. 11.46 lid 1a en d).	-	- Bosschages en waterpartijen mogen niet worden aangetast door de werkzaamheden. - Sloop van achterste opstal dient onder ecologische begeleiding plaats te vinden.	-
Vissen	Geen	-	-	-
Amfibieën	Mogelijk vernielen leefgebied en voorplantingswater poelkikker en heikikker. Ook kunnen hierbij poelkikkers en heikikkers gedood worden (Bal art. 11.46 lid 1a en d).	-	- Bosschages en waterpartijen mogen niet worden aangetast door de werkzaamheden. - Sloop van achterste opstal dient onder ecologische begeleiding plaats te vinden.	-
Reptielen	Geen	-	-	-
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk vernielen leefgebied/verblijfplaatsen steenmarter, kleine marterachtigen en waterspitsmuis (Bal art. 11.54 lid 1a)	Nader onderzoek naar steenmarter middels cameravallen.	- Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld welke mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn. - Bosschages en waterpartijen mogen niet worden aangetast door de werkzaamheden.	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of een omgevingsvergunning nodig is.
Vleermuizen	Mogelijk vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen bij sloop van de opstallen. Ook kunnen hierbij vleermuizen worden gedood (Bal art. 11.46 lid 1a en d)	Nader onderzoek volgens het vleermuisprotocol	- Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of aanvullende maatregelen nodig zijn.	Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of een omgevingsvergunning nodig is.

Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Vernietiging van nesten of verstoring van huismus, steenuil en kerkuil moet worden voorkomen (Bal art. 11.37 lid 1d).	Nader onderzoek naar huismus en steenuil volgens het kennisdocument huismus en steenuil	- De sloopwerkzaamheden worden dusdanig uitgevoerd dat er geen verstoring optreedt op zowel buizerd als sperwer. Dit dient door een ecooloog te worden begeleid. - Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of aanvullende maatregelen nodig zijn.	- Voor kerkuil dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden. - Op basis van het nader onderzoek kan worden vastgesteld of een omgevingsvergunning nodig is voor huismus en steenuil.
Algemene broedvogels	Vernietiging van nesten of verstoring van broedvogels moet worden voorkomen (Bal art. 11.37 lid 1d).	N.v.t	- Om schadelijke gevolgen te voorkomen wordt het rooien van beplanting en (voorbereidende) werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd (deze loopt globaal van half maart tot half augustus).	-

Soortgroep	Effecten	Nader onderzoek	Maatregelen om schadelijke gevolgen te beperken (Bal art. 11.27 lid 1a en 1b)	Maatregelen gericht op een 'plus' voor natuur
Vergunningsvrije gevallen (Bkl 8.74I) – maatregelen				
Planten	Geen	-	-	-
Ongewervelden	Geen	-	-	-
Vissen	Geen	-	-	-
Amfibieën	- Mogelijk effecten op soorten die zijn aangewezen als 'vergunningsvrij geval'	-	- Watergangen en vijvers, inclusief de oevers niet aantasten.	-
Reptielen	Geen	-	-	-
Grondgebonden zoogdieren	- Mogelijk effecten op soorten die zijn aangewezen als 'vergunningsvrij geval'.	-	- Bosschages en beplanting niet kappen, snoeien of maaien.	-
Trekvogels	Geen	-	-	-

Omgevingswet onderdeel gebiedsbescherming en houtopstanden

Beschermingsregime	Effect	Aanvullend onderzoek	Zorgplicht
Natura 2000	Mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen zijn op voorhand uitgesloten.	-	Er zijn geen negatieve effecten, aanvullende maatregelen in het kader van de zorgplicht worden niet nodig geacht.
Natuurnetwerk Nederland, bijzondere natuurgebieden en landschappen	Het plangebied ligt buiten de NNN en op afstand van bijzondere natuurgebieden en landschappen. De regels ten aanzien van de NNN, bijzondere natuurgebieden en landschappen zijn niet van toepassing	-	
Bescherming van houtopstanden Ow	Er worden geen bomen gekapt, een kapmelding (Ow) is niet van toepassing	-	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Bureau Meerstad is voornemens om op Kooilaan 4 te Harkstede de bebouwing te slopen. Deze activiteit kan mogelijk gevolgen hebben voor van nature in het wild levende dieren en/of planten en is daarmee een 'flora- en fauna-activiteit' in de zin van de Omgevingswet (Ow).

Waardenburg Ecology heeft in opdracht van Bureau Meerstad op basis van een oriënterend veldonderzoek d.d. 4 juli 2024 en bronnenonderzoek de gevolgen van deze activiteit op beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet (Ow) beoordeeld en getoetst aan de specifieke zorgplichtbepalingen van de Ow. Het doel van het onderzoek is te bepalen of voor de voorgenomen activiteit een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig is.

De Ow kent een *specifieke zorgplicht* voor flora- en fauna-activiteiten. Deze specifieke zorgplicht houdt kort gezegd in dat iedereen die een activiteit uitvoert, nadelige gevolgen voor *planten en dieren* zoveel mogelijk moet voorkomen of ongedaan moet maken. De specifieke zorgplicht houdt onder andere in dat voorafgaand aan de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn voor het voorkomen van kwetsbare of bedreigde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit.

Dit rapport doet verslag van de resultaten van dit onderzoek en geeft adviezen over eventueel te nemen vervolgstappen. Concreet geeft dit rapport antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er aanwijzingen dat binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit soorten voorkomen waarop de specifieke zorgplicht van toepassing is? (Bal art. 11.27, lid 2a)
- Zo ja, kunnen voor deze soorten planten of deze soorten dieren nadelige gevolgen op voorhand worden uitgesloten voor nesten, foerageerplaatsen, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen en eieren? (Bal art. 11.27, lid 2b)
- Als deze gevolgen niet kunnen worden uitgesloten welke gevolgen kan de activiteit hebben voor de betreffende soorten? (Bal art. 11.27, lid 2c)
- Welke passende preventieve maatregelen kunnen worden getroffen om de nadelige gevolgen te voorkomen? (Bal art. 11.27, lid 2d)
- Indien nadelige gevolgen niet kunnen worden voorkomen, welke maatregelen zijn nodig om gevolgen te beperken of ongedaan te maken? (Bal art. 11.27, lid 1c, 2e, 2f)
- Is voor betreffende soorten een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig? (Bkl art. 8.74j (Vogelrichtlijn); art. 8.74k (Habitatrichtlijn); art. 8.74l (andere soorten)).

1.2 Reikwijdte van het onderzoek

In dit rapport zijn de gevolgen van de voorgenomen activiteit op (*beschermde*) soorten planten en dieren in het kader van de Omgevingswet (Ow) beoordeeld.

Natura 2000-gebieden

Het is op voorhand uitgesloten dat de activiteit verslechterende of significant verstorende gevolgen¹ heeft voor beschermde gebieden. De invloedssfeer van de uit te voeren activiteit (storende factoren) reikt tot ca. 250 meter (exclusief stikstofdepositie). Het plangebied ligt hemelsbreed op ongeveer 4 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied (Bron: Informatiekaart Natuur). Het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied ligt hemelsbreed op ongeveer 10 km afstand van het plangebied en betreft het Drentsche Aa-gebied. Gezien de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteit en de afstand tot Natura 2000-gebieden, is het uitgesloten dat de uit te voeren activiteit aantasting van relevante soorten en begroeiingen in Natura 2000-gebieden veroorzaakt.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het plangebied ligt niet in of nabij het NNN, een bijzonder natuurgebied of een bijzonder landschap (> 2 km, bron: Informatiekaart Natuur). Gezien de aard, omvang en duur van de voorgenomen activiteit en de afstand tot deze natuurgebieden is het op voorhand uitgesloten dat de uit te voeren activiteit nadelige gevolgen voor deze gebieden veroorzaakt.

Houtopstanden

Nadelige gevolgen voor Houtopstanden in de zin van de Ow zijn op voorhand ook uitgesloten. Er worden namelijk geen houtopstanden zoals bedoeld in het Bal art. 11.111 gekapt.

1.3 Wettelijk kader

De toetsing is uitgevoerd in het kader van de Ow. Voor de teksten van de Ow verwijzen we naar: wetten.overheid.nl. In Bijlage I van dit rapport wordt nader ingegaan op het toetsingskader voor een flora- en fauna-activiteit.

Activiteiten die mogelijk gevolgen hebben voor in het wild levende dieren of planten zijn in de Ow gedefinieerd als flora- en fauna-activiteiten. De Ow stelt regels over flora- en fauna-activiteiten om soorten te beschermen. Dit betreft zowel (inter)nationaal beschermde soorten als niet beschermde soorten.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bij de Ow wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes waarvoor onder voorwaarden een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten *Vogelrichtlijn*.

¹ Besluit activiteiten leefomgeving (Bal); Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht) lid 2b.

- § 11.2.3: omgevingsvergunning *soorten Habitatrichtlijn*.
- § 11.2.4: omgevingsvergunning *andere soorten* (Bijlage IX Bal).

Voor elk beschermingsregime zijn de vergunningsplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen bepaald. Provincies regelen in een omgevingsverordening of en voor welke flora- en fauna-activiteiten geen vergunningplicht geldt (de vergunningsvrije gevallen).

BESCHERMDE SOORTEN	
Voor beschermde soorten zijn in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) schadelijke handelingen benoemd en bestaan soortlijsten waarnaar verwezen wordt in het desbetreffende artikel.	
• Europees beschermde diersoorten en plantensoorten	
<i>Soortlijst</i>	<i>Schadelijke handelingen en soortenlijst beschreven in:</i>
- Vogelrichtlijn	art 11.37 Bal
- Habitatrichtlijn, bijlage IV	art 11.46 Bal
• Andere beschermde dier- en plantensoorten	
<i>Soortlijst</i>	<i>Schadelijke handelingen en soortenlijst beschreven in:</i>
- Bijlage IX	art 11.54 Bal
A. zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers	art 11.54 Bal, 1e lid, onder a
B. vaatplanten	art 11.54 Bal, 1e lid, onder c
• Vogels met jaarrond beschermde nesten	
- Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten	RVO

De *specifieke zorgplicht* voor flora- en fauna-activiteiten heeft een breder toepassingskader dan de drie hierboven genoemde beschermingsregimes. De *specifieke zorgplicht* is van toepassing op van nature in Nederland in het wild voorkomende (Bal art. 11.27, lid 2a):

- soorten van de Vogelrichtlijn (Bijlage I Vogelrichtlijn).
- geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten, die niet in Bijlage I van de Vogelrichtlijn zijn genoemd.
- soorten van de Habitatrichtlijn (Bijlage II, IV, V Habitatrichtlijn).
- soorten dieren of planten die staan opgenomen op de Rode lijsten.
- nationaal beschermde soorten (Bijlage IX Bal).

In deze rapportage worden soorten vermeld op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten zoals opgenomen in Bijlage IX van het Bal kortweg aangeduid als '*beschermde soorten*'. De soorten van Bijlage II en V van de Habitatrichtlijn en van de Rode lijst die niet in de categorie '*beschermde soorten*' vallen worden aangeduid als '*overige bedreigde of kwetsbare soorten*'.

1.4 Methodiek onderzoek

Voorliggende toetsing is opgesteld op basis van een eenmalig veldbezoek, de huidige ter beschikking staande kennis en inschattingen van deskundigen. Gevolgen voor beschermde soorten zijn bepaald op basis van (de invloedssfeer van) de voorgenomen activiteit (aard, omvang en duur) en de functie van het plangebied en omgeving voor beschermde soorten en beoordeeld in het kader van de Ow.

Bronnenonderzoek

Op basis van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is een actueel overzicht gemaakt van (beschermde en overige bedreigde of kwetsbare) soorten die in de regio voorkomen. Bij het raadplegen van de NDFF, op 17 september 2024, is uitgegaan van een zoekgebied met een straal van ca. drie km om het plangebied en gegevens tot vijf jaar oud.

Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 4 juli 2024 plaatsgevonden. Het was een half bewolkte dag met een temperatuur van circa 17 graden. Tijdens het veldbezoek is in het plangebied en omgeving - met behulp van een verrekijker – gezocht naar beschermde soorten en sporen (zoals nesten, holen uitwerpselen, braakballen, knaagsporen). Hierbij is het erf niet intensief onderzocht. Het onderzoek heeft zich met name gericht op de aanwezige bebouwing. Op basis van terreinkenmerken en *expert judgement* is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde en overige bedreigde of kwetsbare soorten.

De in dit rapport gepresenteerde gegevens over beschermde soorten zijn houdbaar tot drie jaar na afronding van het veldonderzoek. Indien de in dit rapport beschreven activiteit wijzigt dan wel wordt uitgevoerd na juli 2027 kan een actualisatie van het onderzoek nodig zijn.

Veldonderzoek is altijd een momentopname. Waardenburg Ecology waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de gangbare standaardmethoden. Het bureau is niet aansprakelijk voor waarnemingen van soorten door derden en waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.

De onderzoeker die het onderzoek heeft uitgevoerd heeft is door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door haar uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Waardenburg Ecology. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015.

1.5 Disclaimer

De reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet

nader ingevuld is door provincies. Onze interpretatie van de reikwijdte van de specifieke zorgplicht (zie Bijlage I) is gebaseerd op *expert judgement*.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om af te wegen welke maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht redelijkerwijs genomen worden. De specifieke zorgplicht is niet vrijblijvend, deze is bestuurs- én strafrechtelijk handhaafbaar.

Figuur 1.1

Foto van de tuin behorend bij Kooilaan 4.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteit

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een woonhuis met daarachter drie schuren en op 130 meter ten noorden daarvan een vakantiehuisje. Het vakantiehuisje heeft aan de zijkant een kleine ruimte die lijkt op een aangebouwde schuur die volledig uit keien is opgetrokken. Het geheel is gelegen op een boomrijk perceel waarop zich ook een grote vijver bevindt ten westen van het woonhuis. Er staan zowel loofbomen als naaldbomen en hoge en lage vegetatie wisselt zich af. Dwars door het perceel heen loopt een sloot, en rondom wordt het perceel begrenst door een sloot. Het woonhuis wordt anti-kraak bewoond, de schuren worden beperkt gebruikt voor opslag van spullen. Het vakantiehuisje staat geheel leeg. Rondom is agrarisch gebied aanwezig. Het plangebied wijkt daardoor behoorlijk af van de omgeving. Vanwege de grote variatie aan beplanting en structuur biedt het meer soorten een leefomgeving. Met name ruigte en kruiden in de luwte lijken niet voorhanden te zijn in de omgeving van het plangebied.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (rood omkaderd). (Esri Nederland, Community Map Contributors)

2.2 Voorgenomen activiteit

Informatie over de voorgenomen activiteit is aangeleverd door Bureau Meerstad

Bureau Meerstad is voornemens om op deze locatie alle bebouwing te slopen. Er worden daarbij geen bomen gekapt of sloten gedempt.

Figuur 2.2 Foto van één van de schuren op het erf.

3 Effecten op flora en fauna

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep het volgende beoordeeld:

- Komen er binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit (mogelijk) beschermde en overige kwetsbare en bedreigde soorten voor (zie par. 1.3)?
- Kunnen voor deze soorten nadelige gevolgen op voorhand worden uitgesloten?
- Als deze gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, welke gevolgen kan de activiteit voor deze soorten hebben en is daarbij sprake van een zogenoemde schadelijke handeling?
- Zijn mogelijke gevolgen voor beschermde en overige kwetsbare en bedreigde soorten als gevolg van de voorgenomen activiteit met maatregelen te voorkomen?
- Is voor betreffende soorten een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig?

3.2 Soortgroepen waarvoor het plangebied op voorhand geen betekenis heeft

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) én de resultaten van het veldbezoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén (potentiële) betekenis heeft voor beschermde en overige kwetsbare en bedreigde soorten reptielen. Het habitat is ongeschikt voor deze soorten en deze soorten komen niet in de omgeving voor.

3.3 Planten

3.3.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten planten

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde plantensoorten. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied ook geen geschikte groeiplaatsen, zoals schrale akkerranden, biedt voor beschermde plantensoorten en zijn ook geen beschermde plantensoorten waargenomen.

3.3.2 Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten planten

Op basis van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling is bepaald of er aanwijzingen zijn dat er kwetsbare of bedreigde soorten planten binnen de invloedssfeer van de uit te voeren activiteit (kunnen) voorkomen. Deze aanwijzingen zijn er niet. Kwetsbare of bedreigde soorten komen voor zo ver bekend (NDFF) niet voor in de regio

en/of het habitat is ongeschikt voor in de regio voorkomende kwetsbare of bedreigde soorten.

3.3.3 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow**

Op basis van beschikbare informatie is beoordeeld dat er geen sprake is van schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde en/of bedreigde plantensoorten. Er zijn geen maatregelen nodig en nader onderzoek naar beschermde en/of bedreigde soorten planten is niet nodig.

3.4 **Ongewervelden**

3.4.1 **Functie van het plangebied voor beschermde soorten ongewervelden**

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat de gebouwen en de directe omgeving géén betekenis hebben voor beschermde soorten ongewervelden. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden bekend. In de tuin zijn wel teunisbloemen aanwezig en vijverpartijen. Hier kunnen mogelijk wel beschermde soorten ongewervelden voorkomen, zoals de teunischloempijlstaart. De gebouwen hebben echter geen betekenis voor deze soorten.

3.4.2 **Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten ongewervelden**

Op basis van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling is bepaald of er aanwijzingen zijn dat er kwetsbare of bedreigde soorten ongewervelden binnen de invloedssfeer van de uit te voeren activiteit (kunnen) voorkomen. Deze aanwijzingen zijn er niet. Kwetsbare of bedreigde soorten komen voor zo ver bekend (NDFF) niet voor in de regio en/of het habitat is ongeschikt voor in de regio voorkomende kwetsbare of bedreigde soorten.

3.4.3 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow**

Ervan uitgaande dat de sloot en vijver niet worden gedempt en de tuin intact blijft zijn er geen negatieve effecten op ongewervelden te verwachten. Mochten de huidige plannen wijzigen en wel (een deel) van de watergang worden gedempt en/of de tuin worden aangetast dan kan dit leiden tot vernietiging/aantasting van leefgebied van o.a. teunischloempijlstaart, een soort van het '*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*'. Dit is een schadelijke handeling onder de Ow, waarvoor een vergunning nodig is (artikel 11.46, lid 1d, Bal).

3.4.4 **Maatregelen**

Om schadelijke handelingen voor ongewervelden te voorkomen moeten de volgende maatregelen worden genomen:

Voor de sloop van het gebouw achter op het perceel dient in overleg met een ecooloog onderzocht te worden wat de beste methode is om hier met materieel te komen, zonder schade te doen aan het potentiële leefgebied van ongewervelden. De tuin mag niet aangetast worden en ook de watergang en vijver inclusief de oevers mogen niet aangetast worden door de werkzaamheden.

3.4.5 **Nader onderzoek**

De watergang en vijver inclusief de oevers, rondom en op het perceel en de tuin mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast. Indien er wel sprake is van aantasting van de watergangen, poelen of de tuin door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van beschermde ongewervelden in en rondom het plangebied.

3.5 **Vissen**

3.5.1 **Functie van het plangebied voor beschermde soorten vissen**

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor beschermde soorten vissen. Uit het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen van beschermde soorten vissen bekend.

3.5.2 **Functie van het plangebied voor overige bedreigde of kwetsbare soorten vissen**

Op basis van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling is bepaald of er aanwijzingen zijn dat er kwetsbare of bedreigde soorten vissen binnen de invloedssfeer van de uit te voeren activiteit (kunnen) voorkomen. Deze aanwijzingen zijn er niet. Kwetsbare of bedreigde soorten komen voor zo ver bekend (NDFF) niet voor in de regio en/of het habitat is ongeschikt voor in de regio voorkomende kwetsbare of bedreigde soorten.

3.5.3 **Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow**

Op basis van beschikbare informatie is beoordeeld dat er geen sprake is van schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde en/of bedreigde soorten vissen. Er zijn geen maatregelen nodig en nader onderzoek naar beschermde en/of bedreigde soorten vissen is niet nodig.

3.6 Amfibieën

Alle inheemse soorten amfibieën zijn beschermd. Er is geen categorie ‘overige bedreigde of kwetsbare soorten’.

3.6.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten amfibieën

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied voor algemeen voorkomende soorten amfibieën van het ‘*Beschermingsregime andere soorten*’. De sloten in het plangebied bieden geschikt voortplantingswater voor deze soorten. Gelet op het voorkomen van de heikikker en poelkikker in de directe omgeving (NDFF, 2024 (i)) en aanwezigheid van geschikte voortplantingswateren, kan niet worden uitgesloten dat deze ook voorkomen binnen het plangebied. Dit betreffen soorten van *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*. Poelkikker is in het verleden op het perceel waargenomen (NDFF, 2024) en ook heikikker is bekend in de directe omgeving (eigen waarnemingen Waardenburg ecology).

3.6.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Ervan uitgaande dat de sloot en vijver niet worden gedempt en de bosschages intact blijven zijn er geen negatieve effecten op poelkikker en/of heikikker te verwachten. Indien er wel sprake is van aantasting van de watergangen, poelen of de bosschages door de werkzaamheden, dan kan dit leiden tot vernietiging/aantasting van voortplantingswater en leefgebied van heikikker en poelkikker, beide soorten van het ‘*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*’. Dit is een schadelijke handeling onder de Ow, waarvoor een vergunning nodig is (artikel 11.46, lid 1d, Bal).

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende amfibieën van het ‘*Beschermingsregime andere soorten*’ treffen. Voor deze soorten betreft het een vergunningvrij geval en is dus géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) activiteit is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

3.6.3 Maatregelen

Om schadelijke handelingen voor heikikker en poelkikker te voorkomen moeten de volgende maatregelen worden genomen:

Voor de sloop van het gebouw achter op het perceel dient in overleg met een ecooloog onderzocht te worden wat de beste methode is om hier met materieel te komen, zonder schade te doen aan het leefgebied van poelkikker en heikikker en zonder poelkikker en/of heikikker te doden.

3.6.4 Nader onderzoek

De watergang en vijver inclusief de oevers, rondom en op het perceel en de bosschages mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast. Indien er wel sprake is van aantasting van de watergangen, poelen of de bosschages door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van heikikker in en rondom het plangebied. Poelkikker is bekend binnen het plangebied (NDFF, 2024), waardoor er geen nader onderzoek naar poelkikker hoeft plaats te vinden. Indien heikikker ook wordt aangetroffen en negatieve effecten kunnen niet worden voorkomen, dan dient ontheffing te worden aangevraagd voor heikikker, danwel poelkikker.

Het onderzoek naar heikikker dient plaats te vinden conform het kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017), waarbij er in het voorjaar (februari-maart) tijdens de koorroeperiode 2 avondbezoeken worden verricht, waarbij er geluisterd wordt naar de koorroep van heikikker.

3.7 Grondgebonden zoogdieren

Vrijwel alle soorten grondgebonden zoogdieren zijn beschermd. Uitzonderingen zijn mol, huismuis, bruine en zwarte rat. Laatstgenoemde staat wel op de Rode lijst van Nederlandse zoogdieren (categorie bedreigd), maar komt slechts op een beperkt aantal plaatsen voor, het gebied van onderhavige studie behoort daar niet toe. We behandelen daarom hier alleen de beschermde soorten zoogdieren. De specifieke zorgplicht is niet van toepassing op niet-beschermde grondgebonden zoogdieren.

3.7.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten zoogdieren

Het plangebied vormt (geschikt) leefgebied voor ree, muizen en egel. Dit betreffen algemeen voorkomende soorten zoogdieren van het *'Beschermingsregime andere soorten'*.

De watergangen en de oevers van de watergangen kunnen mogelijk gebruikt worden door waterspitsmuis, deze is ook uit de omgeving bekend (NDFF, 2024). De bosschages in het plangebied bieden mogelijkheden voor kleine marterachtigen en haas als verblijfplaats en eventueel foerageergebied. In de gebouwen op het perceel, zou steenmarter aanwezig kunnen zijn en hier zijn verblijfplaats hebben. Steenmarter is ook bekend uit de omgeving.

Op grond van verspreidingsgegevens (NDFF) en het veldonderzoek wordt geconcludeerd dat het plangebied géén betekenis heeft voor andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren.

3.7.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Grond- en graafwerkzaamheden kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van het *Beschermingsregime andere soorten* treffen. Voor deze soorten betreft het een vergunningvrij geval en is dus géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-

activiteit nodig. Het betreft algemeen voorkomende soorten (lokaal, regionaal en landelijk) en het aantal dieren dat potentieel gemoeid is met de (lokale) activiteit is beperkt. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is daarom niet in het geding.

Aangezien de watergangen en vijver niet worden aangetast en er geen bomen worden gekapt zijn er geen negatieve effecten te verwachten op kleine marterachtigen en haas. Indien er bij de bosschages of bij de waterpartijen wel werkzaamheden plaatsvinden, dan kan dit leiden tot vernietiging/aantasting van een deel van het leefgebied van haas en / of kleine marterachtigen, soorten van het 'Beschermsregime andere soorten'. Dit is een schadelijke handeling onder de Ow, waarvoor een vergunning nodig is (artikel 11.54, lid 1b, Bal).

Door de sloop van de opstallen gaat er een potentiële verblijfplaats van steenmarter verloren. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van steenmarter (Art 11.54 lid 1b Bal) is een vergunning nodig.

3.7.3 Maatregelen

Om schadelijke handelingen voor waterspitsmuis, kleine marterachtigen en haas te voorkomen moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- De watergangen en vijvers inclusief de oevers, op en rondom het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast. De bosschages op het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast.

3.7.4 Nader onderzoek

Op basis van beschikbare informatie en het veldonderzoek kan de aanwezigheid van steenmarter niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om te beoordelen of er vergunning nodig is en of maatregelen nodig zijn om schadelijke gevolgen voor deze soort te beperken. Dit kan het beste uitgevoerd worden door het plaatsen van diverse cameravallen rondom de opstallen.

De watergangen en vijvers inclusief de oevers, op en rondom het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast. Indien er wel sprake is van aantasting van de waterpartijen door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van waterspitsmuis. Indien deze soort wordt aangetroffen en negatieve effecten kunnen niet worden voorkomen, dan dient een vergunning te worden aangevraagd voor waterspitsmuis.

Het nader onderzoek naar waterspitsmuis kan op verschillende manieren (Westra e.a., 2024), maar aangeraden wordt om dit middels eDNA te doen, aangezien dat het minst verstorend is.

De bosschages op het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast. Indien er wel sprake is van aantasting van deze bosschages door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van haas en kleine

marterachtingen in deze bosschages. Indien deze soorten wordt aangetroffen en negatieve effecten kunnen niet worden voorkomen, dan dient een vergunning te worden aangevraagd voor haas, bunzing, dan wel hermelijn. Voor haas kan dit middels 2 avondrondes (na zonsondergang en tot 3,5 uur na zonsondergang) met een warmtebeeldcamera in de periode april-juli met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Voor marterachtigen dient het nader onderzoek plaats te vinden conform het kennisdocument kleine marterachtigen (Bij12, 2024), waarbij onderzoek wordt verricht middels cameravallen en sporenbuizen. Deze dienen minimaal 8 weken in het veld aanwezig te zijn in de periode juni tot en met half november.

3.8 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd. Er is geen categorie ‘overige bedreigde of kwetsbare soorten’.

3.8.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten vleermuizen

Uit de omgeving zijn de volgende gebouwbewonende soort(en) bekend (NDFF): gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en grootoorvleermuis. De te slopen opstallen in het plangebied herbergen mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat er diverse toegangsmogelijkheden of wegkruipmogelijkheden zijn, zoals kieren of achter kantplanken. Op grond van de gebouweigenschappen kan het gaan om zomer-, kraam-, paar- en kleine winterverblijven. Een massawinterverblijfplaats wordt niet verwacht, aangezien de gebouwen of niet verwarmd zijn in de winter of te weinig temperatuurbufferingscapaciteit hebben. Alle gebouwen in het plangebied zijn geschikt om te worden gebruikt door vleermuizen. De tuin rondom de bebouwing is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door de natuurlijke inrichting en de diverse waterpartijen.

3.8.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Als vleermuizen (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*) in de gebouwen verblijven, kunnen de voorgenomen sloopwerkzaamheden leiden tot het vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Ook kunnen vleermuizen hierbij gedood worden. Voor het vernietigen van verblijfplaatsen en het doden van vleermuizen (Art 11.46 lid 1a en d Bal) is een vergunning nodig.

3.8.3 Nader onderzoek

Om uitsluitel te kunnen geven over de huidige betekenis (welke functie) van de gebouwen voor vleermuizen (welke soorten), is nader onderzoek nodig. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of een vergunning nodig is en of mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn.

Om als basis te kunnen dienen voor een vergunningsaanvraag is het onderzoek gericht op het vaststellen van zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven van vleermuizen en wordt het volgens het Vleermuisprotocol 2021 uitgevoerd. Dit onderzoek bestaat in totaal uit vijf ronden in de periode mei t/m september:

- 1x 's ochtends en 2x 's avonds (i.v.m. laatvlieger) in de periode (half mei - half juli).
- 2x 's avonds in het najaar (half augustus – eind september)

Vanwege de vele gebouwen moet dit onderzoek uitgevoerd worden met 4 personen. Tevens moet hierbij rekening worden gehouden met het mogelijke voorkomen van meervleermuis, waardoor één ronde in het najaar een uur langer moet worden.

3.9 Vogels

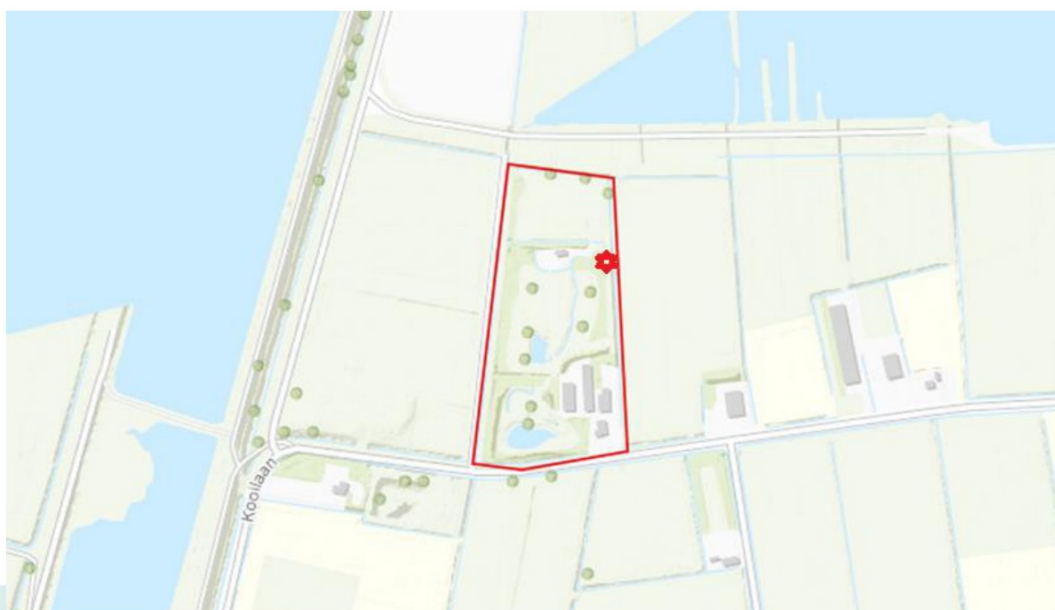
Alle soorten vogels zijn beschermd. Er is geen categorie 'overige bedreigde of kwetsbare soorten vogels'.

3.9.1 Functie van het plangebied voor beschermde soorten vogels

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Gezien de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats en de gebouw- en terreineigenschappen in het plangebied, kan het voorkomen van huismus, kerkuil, steenuil, buizerd en sperwer niet worden uitgesloten. In de tuin is buizerd broedend aangetroffen tijdens het veldbezoek (zie Figuur 3.1). Ook is territoriaal gedrag van sperwer vastgesteld en heeft deze vermoedelijk een nestplaats in het plangebied. Voor kerkuil zijn diverse braakballen aangetroffen in de grote schuur, maar er is geen broedmogelijkheid aanwezig. De grote schuur wordt aangemerkt als rustplaats voor kerkuil. De woning is geschikt als verblijfplaats voor huismus. Het plangebied lijkt ook geschikt als leefgebied voor steenuil, waarbij deze mogelijk ook kan voorkomen in de te slopen schuren.

Het erf wordt naar verwachting gebruikt als foerageergebied voor huismus, kerkuil, steenuil, buizerd en sperwer.

Figuur 3.1 Locatie van het buizerdnest in het plangebied.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Het plangebied vormt geschikt broedbiotoop van algemeen voorkomende vogels, waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is.

3.9.2 Bepaling van effecten en beoordeling in het kader van de Ow

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Met de sloop van de opstallen verdwijnen (potentiële) rust- of verblijfplaatsen van huismus, steenuil en kerkuil. Dit betreffen soorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is. Dit wordt aangemerkt als een schadelijke handeling onder de omgevingswet (Bal art. 11.37 lid 1b) en hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd.

De sloop van de opstallen kan verstorend werken op de broedlocaties van buizerd en sperwer, waardoor deze worden verlaten. Dit wordt aangemerkt als een schadelijke handeling onder de omgevingswet en hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd (Bal art. 11.37 lid 1b). Negatieve effecten zijn te mitigeren met maatregelen voor buizerd en sperwer.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Maa- of sloopwerkzaamheden in het broedseizoen kunnen ertoe leiden dat nesten van vogelsoorten die in gebruik zijn beschadigd raken of verlaten worden door de oudervogels als gevolg van verstoring. Hiervoor is geen vergunning mogelijk. Het vernietigen en verstoren van in gebruik zijnde nesten moet worden voorkomen.

3.9.3 Maatregelen

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Om schadelijke handelingen voor buizerd en sperwer te voorkomen moeten de volgende maatregelen worden genomen:

- De sloopwerkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd, óf
- De sloopwerkzaamheden worden dusdanig uitgevoerd dat er geen verstoring optreedt op zowel buizerd als sperwer. Dit dient door een ecooloog te worden begeleid.

Vogels waarvan de nestplaats niet jaarrond beschermd is

Om schadelijke gevolgen voor broedvogels te voorkomen worden kap-, snoei-, sloop- en andere werkzaamheden die in gebruik zijnde nesten aantasten of wezenlijk kunnen verstoren buiten het broedseizoen uitgevoerd. Voor het broedseizoen geldt geen wettelijke standaardperiode. De lengte en de aanvang van het broedseizoen verschillen per soort. Globaal moet voor het broedseizoen rekening gehouden worden met de periode half maart tot half augustus.

3.9.4 Nader onderzoek

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Om uitsluitel te kunnen geven over de huidige betekenis van het plangebied voor huismus en steenuil is nader onderzoek nodig. Op basis van de resultaten van dit nader onderzoek kan worden vastgesteld of er vergunning nodig is en of maatregelen nodig zijn om schadelijke gevolgen voor deze soort te beperken.

De afwezigheid van broedende huismussen kan voldoende aannemelijk worden gemaakt als onderzoek wordt uitgevoerd volgens het protocol van BIJ12 voor huismus (BIJ12, 2023). Dit betekent dat er gedurende minimaal één uur geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest- of rustplaats tijdens:

- Twee gerichte veldbezoeken in de optimale periode 1 april tot en met 15 mei. Tussen de bezoeken zit minimaal 10 dagen.
- Of drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni waarvan minimaal één bezoek in de optimale periode heeft plaatsgevonden.

De afwezigheid van broedende steenuilen kan voldoende aannemelijk gemaakt worden als er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest of rustplaats na (BIJ12, 2023):

- Drie veldbezoeken tussen 1 februari en 30 april. Tussen het eerste en het laatste bezoek zit minimaal 1 maand. De veldbezoeken worden verricht vanaf een halfuur na zonsondergang tot middernacht, waarbij ook de baltsroep van de steenuil wordt afgespeeld.

4 Conclusie en aanbevelingen

4.1 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Op grond van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de uit te voeren activiteit voor kerkuil schadelijke gevolgen heeft die niet te voorkomen zijn. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Voor deze soort zijn maatregelen nodig en mogelijk om nadelige gevolgen te voorkomen dan wel te beperken. Het gaat daarbij om de volgende schadelijke handeling

- *kerkuil*: het opzettelijk wegnemen van vaste verblijfplaatsen van vogels (artikel 11.37, lid 1b, Bal).

Op basis van de beschikbare informatie kan geen uitsluitel worden gegeven over de betekenis van het plangebied voor steenmarter, vleermuizen, huismus en steenuil. Om hierover uitsluitel te kunnen geven is nader onderzoek nodig. Uit het onderzoek moet blijken welke functies het plangebied heeft, of de uit te voeren activiteit schadelijke gevolgen heeft en een omgevingsvergunning nodig is en zo ja welke maatregelen noodzakelijk zijn om schadelijke gevolgen te beperken.

Op grond van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de uit te voeren activiteit schadelijke gevolgen heeft voor algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Het betreft een vergunningvrij geval en er is dus géén omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Wel is de specifieke zorgplicht van toepassing.

4.2 Nader onderzoek

Het nader onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de daarvoor geldende onderzoeksprotocollen.

Voor steenmarter wordt onderzoek middels cameravallen aanbevolen (zie par. 3.7.4).

Voor vleermuis moeten er vijf ronden worden uitgevoerd in de periode mei t/m september, waarbij er rekening wordt gehouden met het potentiële voorkomen van o.a. meervleermuis en laatvlieger (zie par. 3.8.3).

Voor het onderzoek naar huismus moeten twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei worden uitgevoerd. Voor steenuil dienen er drie veldbezoeken plaats te vinden in de periode 1 februari tot en met 30 april; hierbij dient de baltsroep van steenuil te worden afgespeeld (zie par. 3.9.4).

Indien er sprake is van aantasting van de waterpartijen door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van waterspitsmuis, ongewervelden en heikikker. Tevens dient er een vergunning aangevraagd te worden voor effecten op poelkikker.

Indien er sprake is van aantasting van de bosschages op het erf of aantasting van de tuin door de werkzaamheden, dan dient er vooraf nader onderzoek plaats te vinden naar het voorkomen van haas, kleine marterachtigen en ongewervelden (o.a. teunisbloempijlstaart) in deze bosschages of in de tuin.

4.3 Maatregelen in het kader van vergunningsplichtige gevallen

De volgende maatregelen dienen te worden getroffen om schadelijke gevolgen te voorkomen:

- Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels om negatieve gevolgen voor deze soorten te voorkomen, tevens dient er zorg gedragen te worden dat er geen verstoring optreedt op zowel de buizerd als de sperwer die op het perceel broeden. Dit dient door een ecooloog te worden begeleid.
- De watergangen en vijvers inclusief de oevers, op en rondom het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast.
- De bosschages op het perceel mogen niet door de werkzaamheden worden aangetast.
- Voor de sloop van het gebouw achter op het perceel dient in overleg met een ecooloog onderzocht te worden wat de beste methode is om hier met materieel te komen, zonder schade te doen aan het leefgebied van poelkikker en heikikker en zonder poelkikker en/of heikikker te doden.

4.4 Maatregelen in het kader van vergunningsvrije gevallen

In het kader van de specifieke zorgplicht wordt aanbevolen voor algemeen voorkomende soorten amfibieën en kleine zoogdieren het werkterrein zo klein mogelijk te houden en vegetatie zoveel mogelijk intact te laten.

Er zijn géén aanwijzingen dat beschermde kwetsbare of bedreigde soorten planten of dieren binnen de invloedssfeer van de uit te voeren activiteit voorkomen. Maatregelen om gevolgen van de voorgenomen activiteit voor deze soorten te voorkomen zijn dan ook niet nodig.

4.5 Natuurkansen

Hoewel er geen wettelijke verplichting voor geldt, wordt aanbevolen om het gehele perceel in de toekomst te behouden. Het plangebied herbergt diverse unieke locaties voor allerlei soorten en soortgroepen. Aanbevolen wordt om deze als een eiland op te nemen in het

nieuw aan te leggen meer, waarbij eventueel ook voorzieningen worden getroffen voor soorten om te broeden of zich voort te planten, zoals een faunatoren, of door het plaatsen van kasten, of door aanpassingen van het huidige gebouw achter op het perceel, waardoor deze geschikt wordt als faunatoren.

5 Literatuur

Bij12, 2017, kennisdocument heikikker, rana arvalis, versie 1.0, juli 2017

Bij12, 2024, kennisdocument kleine marterachtigen, bunzing – hermelijn – wezel. Versie 1.1., juli 2024

Hunink, S. 2023. Voorstel invulling specifieke zorgplicht FF-activiteiten Ow. LinkedIn bericht 30 oktober 2023.

Informatiekaart Natuur. https://atlas.bij12.nl/WebViewer/index.html?viewer=ikn_pub. Geraadpleegd op 17-09-2024

Informatiepunt Leefomgeving. <https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/geconsolideerde-teksten-omgevingswet/>. Geraadpleegd op 17-09-2024

Nationale Databank Flora en Fauna. <https://ndff-ecogrid.nl/>. Geraadpleegd op 17-09-2024

Westra, S., T. Tamsma, A. van der Veen, K. van Bochove, D. Bekker, J. Verhees, T. van der Meij, J. van Zweden, E. van Burg. 2024. Waterspitsmuizen aantonen kan op vier manieren. De levende natuur, jaargang 125, nummer 5.

Bijlage I Toetsingskader beschermde soorten Omgevingswet

In deze bijlage worden de relevante onderdelen van de Ow ten aanzien van soortenbescherming samengevat. De teksten zijn grotendeels ontleend aan de 'Handreiking Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet' van het Netwerk Groene Bureaus. Voor de teksten van de Ow verwijzen we naar: wetten.overheid.nl In Bijlage I van dit rapport wordt nader ingegaan op het toetsingskader voor een flora- en fauna-activiteit

Flora- en fauna-activiteit

Een 'flora- en fauna-activiteit' in de Ow is een: 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Er is al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een *mogelijk* gevolg heeft voor één in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Ow.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er onder andere rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (*specifieke zorgplicht*) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (*vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen*). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden art. 11.27 en 11.28 (*voorkomen onnodig leiden van dieren*) ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht

In het Bal is een *specifieke zorgplicht* opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Wnb stond. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, indien dat niet mogelijk is beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. De specifieke zorgplicht houdt in ieder geval in dat voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van beschermde soorten en soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl. voorkomen
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl.
- Dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten.
- Nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Ook de voor bovengenoemde soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats vallen onder de specifieke zorgplicht.

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan

worden gevegd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Tijdens en na het verrichten van de activiteit moet worden nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben (dus: monitoring).

In art. 11.27, tweede lid onder Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er *aantoonbaar* aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Ow zowel *bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd*. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Interpretatie specifieke zorgplicht

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. De reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op dit moment nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet nader ingevuld is door provincies. Onze interpretatie van de reikwijdte van de specifieke zorgplicht is gebaseerd op *expert judgement* en het voorstel van Hunink (2023¹).

Rode lijst-soorten(groepen)

Wij richten ons in de natuurtoets, naast beschermde soorten, in principe op 'dieren en planten' van de Rode lijsten (zoals letterlijk benoemd in de Ow), dus niet op niet-dierlijke of niet-planten zijnde soorten organismen, zoals paddenstoelen en korstmossen. Daarbij worden de volgende statussen van de Rode lijst meegenomen: gevoelig, kwetsbaar, bedreigd en ernstig bedreigd. Uitgangspunt is daarbij dat de specifieke zorgplicht een focus vergt op de mogelijke nadelige gevolgen op de staat van instandhouding van soorten en niet zozeer op nadelige gevolgen voor ieder exemplaar afzonderlijk.

Onderzoeksinspanning

Iemand die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten op een plek, moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt kwetsbare of bedreigde soorten voorkomen. Onduidelijk is welke onderzoeksinspanning verricht moet worden. Wij vullen deze onderzoeksverplichting in door het raadplegen van de NDFF en een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

De soortenbeschermingsregimes

In het Bal wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (*Vogelrichtlijnsoorten*). Dit betreft alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn

¹ Hunink, S. 2023. Voorstel invulling specifieke zorgplicht FF-activiteiten Ow. LinkedIn bericht 30 oktober 2023.

- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (*Habitatrichtlijnsoorten*). Dit betreft soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn.
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten (*andere soorten*). Dit betreft soorten genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal.

Onder iedere paragraaf (11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4) zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend zoals onder de Wet natuurbescherming, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. Er geldt een vergunningplicht voor schadelijke handelingen bij:

- vogels op grond van artikel 11.37, eerste lid Bal,
- dier- en plantensoorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn en Bern op grond van artikel 11.46, eerste lid, Bal, en
- dieren van bijlage IX, onder A van het Bal op grond van artikel 11.54, eerste lid, Bal.

De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

- het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn. NB geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

Uitzonderingen vergunningplicht en vergunningsvrije gevallen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- In een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan).
- In een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie aangewezen soorten en handelingen).
- Bij ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (In art. 4.31 van de Omgevingsregeling zijn de flora- en fauna-activiteiten die genoemd zijn in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or).

- Flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Beoordelingsregels vergunning

Een vergunning wordt alleen verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- of er geen andere bevredigende oplossing is,
- de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Hiernavolgend is een Stroomschema passieve soortenbescherming Omgevingswet opgenomen.

